DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 10 januari 2008 *

I mål C-70/06,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 228 EG, som väckts den 7 februari 2006,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av X. Lewis, A. Caeiros och P. Andrade, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Portugal, företrädd av L. Fernandes, P. Fragoso Martins och J. de Oliveira, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

meddelar

* Rättegångsspråk: portugisiska.

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna A. Tizzano (referent), R. Schintgen, A. Borg Barthet och E. Levits,

generaladvokat: J. Mazák,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 5 juli 2007,

och efter att den 9 oktober 2007 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen skall

— fastställa att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.1 EG genom att inte vidta de åtgärder som krävs för att följa domen av den 14 oktober 2004 i mål C-275/03, kommissionen mot Portugal (ej publicerad i rättsfallssamlingen),

— förelägga Republiken Portugal att, från och med avkunnandet av domen i förevarande mål och fram till dess att Republiken Portugal har följt domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, till kommissionen betala ett löpande vite om 21 450 euro – att sättas in på kontot för Europeiska gemenskapens egna medel – för varje dag som löper utan att de åtgärder vidtas som krävs för att följa den sistnämnda domen,

— förplikta Republiken Portugal att ersätta rättegångskostnaderna.

Tillämpliga bestämmelser

2 Tredje, fjärde och sjätte skälen i rådets direktiv 89/665/EEG av den 21 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar för prövning av offentlig upphandling av varor och bygg- och anläggningsarbeten (EGT L 395, s. 33; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 48) har följande lydelse:

”Då man öppnar det offentliga upphandlingsområdet för konkurrens mellan medlemsstaterna, krävs en väsentligt större garanti för insyn och icke-diskriminering. För att detta skall ha påtaglig verkan, måste snabba och effektiva rättsmedel stå till buds i händelse av överträdelse av gemenskapsrättens regler för offentlig upphandling eller av nationell lagstiftning om genomförandet av sådana regler.

Det förhållandet att det i somliga medlemsstater saknas möjligheter till rättelse eller att de befintliga möjligheterna är otillräckliga, hindrar gemenskapens företag från att

lämna anbud i det medlemsland, där den upphandlande myndigheten är etablerad. Berörda medlemsstater måste rätta till förhållandet.

…

Det är nödvändigt att se till att lämpliga förfaranden finns inom alla medlemsstater, så att beslut i strid mot dess bestämmelser kan upphävas och ersättning kan ges till dem som skadats av överträdelserna.”

3 Artikel 1.1 i direktiv 89/665 har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att garantera, att en upphandlande myndighets beslut prövas effektivt, vad beträffar upphandling inom ramen för direktiv 71/305/EEG och 77/62/EEG. I synnerhet skall prövningar göras skyndsamt … för de fall upphandlingsbeslut innefattar överträdelse av gemenskapsrätten för offentlig upphandling eller nationella bestämmelser om införande av sådan lag.”

4 Artikel 2.1 i direktiv 89/665 har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall se till att införda bestämmelser om prövning enligt artikel 1 innefattar behörighet att

…

c) ge ersättning åt en person, som skadats av överträdelse.”

Bakgrund till målet

Domen i målet kommissionen mot Portugal

5 I punkt 1 i domslutet i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal fastställde domstolen följande:

”Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 1.1 och 2.1 c i … direktiv 89/665 … genom att inte upphäva förordning nr 48 051 av den 21 november 1967, vilken kräver att uppsåt eller oaktsamhet har visats för att skadestånd skall medges till personer som lidit skada genom åsidosättande av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om offentlig upphandling eller de nationella bestämmelserna om genomförande av dessa.”

Det administrativa förfarandet

6 Den 4 november 2004 anmodade kommissionen Republiken Portugal att inkomma med uppgifter om vilka åtgärder som hade vidtagits eller som skulle komma att vidtas för att ändra den portugisiska lagstiftningen och för att, på så sätt, följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal.

7 Republiken Portugal inkom med svarsskrivelse till kommissionen den 19 november 2004. Det gjordes därvid gällande att landet nyligen hade fått en ny regering och att detta hade försenat antagandet av de åtgärder som krävdes för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal. Vidare ingavs en kopia av ett förslag till ny lag om upphävande av förordning nr 48 051 och om utomobligatoriskt civilrättsligt skadeståndsansvar för staten och andra offentliga organ. Republiken Portugal hemställde att kommissionen skulle uppge huruvida den ansåg att de lösningar som återfanns i lagförslaget var tillfyllest för att på ett korrekt och fullständigt sätt införliva direktiv 89/665.

8 Kommissionen sände den 21 mars 2005 en formell underrättelse till de portugisiska myndigheterna. Kommissionen framhöll att enligt domstolens rättspraxis utgjorde inte regeringsbytet något godtagbart skäl för att inte uppfylla de skyldigheter och efterkomma de tidsfrister som föreskrivs i direktiv 89/665. Det gjordes vidare gällande att ovannämnda lagförslag – som för övrigt ännu inte hade antagits av Assembleia da República (parlamentet) – i vart fall inte stod i överensstämmelse med direktiv 89/665.

9 Kommissionen ansåg att det svar som Republiken Portugal hade inkommit med den 25 maj 2005 inte var tillfyllest. Därför riktade kommissionen den 13 juli 2005 ett motiverat yttrande till nämnda medlemsstat. I det yttrandet konstaterade kommissionen att Republiken Portugal hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.1 EG genom att ännu inte ha vidtagit de åtgärder som krävdes för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal. Kommissionen uppmanade därvid Republiken Portugal att följa det motiverade yttrandet inom två månader från det att yttrandet kommit Portugal till handa.

10 Republiken Portugal besvarade det motiverade yttrandet den 12 december 2005. Det framhölls att förslaget till lag nr 56/X av den 7 december 2005 om civilrättsligt skadeståndsansvar för staten och andra offentliga organ (nedan kallat lagförslag nr 56/X), genom vilken förordning nr 48 051 skulle upphävas, redan hade lagts fram för slutligt godkännande av parlamentet. Vidare uppgavs att det hade hemställts om att parlamentet skulle behandla lagförslaget med förtur och utan dröjsmål.

11 Kommissionen ansåg emellertid att Republiken Portugal fortfarande inte hade vidtagit de åtgärder som krävdes för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal. Därför har kommissionen väckt förevarande talan den 7 februari 2006.

Huruvida Republiken Portugal har gjort sig skyldig till fördragsbrott

Parternas argument

12 Kommissionen har gjort gällande följande. Republiken Portugal har inte vidtagit de åtgärder som krävs för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, i och med att förordning nr 48 051 inte har upphävts. Den enda åtgärd som den portugisiska regeringen vidtagit för att följa domen har varit att anta lagförslag nr 56/X. Detta lagförslag har emellertid inte antagits av parlamentet, och innehållet i detta lagförslag har under alla omständigheter inte utformats på ett sådant sätt att det kan anses innebära ett korrekt och fullständigt införlivande av direktiv 89/665.

13 Republiken Portugal har å sin sida hävdat att talan inte skall bifallas. Visserligen har lagförslag nr 56/X ännu inte slutligt antagits av parlamentet, men det regelverk som inrättas genom lagförslaget utgör ett adekvat införlivande av bestämmelserna i direktiv 89/665. Därigenom garanteras till fullo att de skyldigheter som följer av domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal kommer att fullgöras.

14 Vidare säger sig Republiken Portugal alltid ha haft den ”fasta avsikten” att inrätta ett regelverk för offentliga organs civilrättsliga skadeståndsansvar som står i överensstämmelse med de krav som uppställs i direktiv 89/665. Det har dock funnits konstitutionella svårigheter som har medfört att landet inte har kunnat införa ett sådant regelverk. Dessa svårigheter har varit av sådant slag och av sådan omfattning att de utgör förmildrande omständigheter som bör beaktas i ansvarsfrågan.

15 Slutligen har Republiken Portugal gjort gällande att artiklarna 22 och 271 i konstitutionen, jämte den nya förvaltningsprocesslagen, i vart fall torde säkerställa att domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal följs i tillräcklig mån. I dessa bestämmelser föreskrivs nämligen redan nu att staten skall ersätta skada som vållas av statliga tjänstemän eller statligt anställda.

Domstolens bedömning

16 I punkt 1 i domslutet i domen det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal fastställde domstolen att Republiken Portugal hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 1.1 och 2.1 c i direktiv 89/665 genom att inte upphäva förordning nr 48 051.

17 För att pröva om Republiken Portugal har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa ovannämnda dom, är det inom ramen för detta fördragsbrottsförfarande viktigt att undersöka huruvida förordning nr 48 051 har upphävts.

18 Enligt fast rättspraxis är referenstidpunkten för att bedöma huruvida det föreligger ett fördragsbrott enligt artikel 228 EG utgången av den frist som har angetts i det, med stöd av samma bestämmelse, avgivna motiverade yttrandet (domar av den 12 juli 2005 i mål C-304/02, kommissionen mot Frankrike, REG 2005, s. I-6263, punkt 30, av den 18 juli 2006 i mål C-119/04, kommissionen mot Italien, REG 2006, s. I-6885, punkt 27, och av den 18 juli 2007 i mål C-503/04, kommissionen mot Tyskland, REG 2007, s. I-6153, punkt 19).

19 Det är utrett att Republiken Portugal inte hade upphävt förordning nr 48 051 då fristen i det motiverade yttrandet av den 13 juli 2005 gick ut.

20 Domstolen finner således att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.1 EG genom att inte vidta de åtgärder som krävs för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal.

21 Republiken Portugal har emellertid gjort gällande att konstitutionella svårigheter har medfört att någon författningstext om upphävande av förordning nr 48 051 inte har kunnat antas slutligt och att detta har inneburit hinder för att kunna följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal. Detta argument föranleder dock inte domstolen att göra någon annan bedömning än den som gjorts i föregående punkt.

22 En medlemsstat kan nämligen enligt fast rättspraxis inte åberopa bestämmelser, praxis eller förhållanden i sin interna rättsordning som grund för att underlåta att iaktta skyldigheter som föreskrivs i gemenskapsrätten (se domen av den 18 juli 2007 i det ovannämnda målet kommissionen mot Tyskland, punkt 38 och där angiven rättspraxis).

23 Republiken Portugal kan inte heller vinna framgång med argumentet att det i portugisisk rätt redan finns andra bestämmelser som föreskriver att staten skall ersätta skador som vållas av statliga tjänstemän och statligt anställda. Såsom domstolen slagit fast i punkt 33 i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, saknar detta nämligen relevans för fördragsbrottet, vilket består i att förordning nr 48 051 alltjämt är gällande i portugisisk rätt. Att det finns dylika bestämmelser i portugisisk rätt utgör således inte någon garanti för att den nämnda domen kommer att följas.

24 Domstolen fastställer således att Republiken Portugal inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal och att den medlemsstaten därigenom har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.1 EG genom att inte upphäva förordning nr 48 051, vilken kräver att uppsåt eller oaktsamhet har visats för att skadestånd skall medges till personer som lidit skada genom åsidosättande av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om offentlig upphandling eller de nationella bestämmelserna om genomförande av dessa.

Den ekonomiska sanktionen

Parternas argument

25 Vad gäller storleken på vitet har kommissionen åberopat den beräkningsmetod som föreskrivs i kommissionens meddelande 96/C 242/07 av den 21 augusti 1996 om genomförandet av artikel [228] i EG-fördraget (EGT C 242, s. 6) (nedan kallat 1996 års meddelande) och kommissionens meddelande 97/C 63/02 av den 28 februari 1997 om metod för beräkning av vite enligt artikel [228] i EG-fördraget (EGT C 63, s. 2) (nedan kallat 1997 års meddelande). Kommissionen har härvid yrkat att domstolen skall förelägga Republiken Portugal att, från och med avkunnandet av domen i förevarande mål och till dess att fördragsbrottet har upphört, betala ett löpande vite om 21 450 euro för varje dag som löper utan att Portugal följer domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal.

26 Kommissionen anser att ett löpande vite är den sanktionsåtgärd som är bäst ägnad att förmå den berörda medlemsstaten att så snabbt som möjligt upphöra med fördragsbrottet. Vitesbeloppet skall beräknas genom att ett basbelopp om 500 euro multipliceras med koefficienten 11 (på en skala mellan 1 och 20) avseende överträdelsens svårighetsgrad, med koefficienten 1 (på en skala mellan 1 och 3) avseende

överträdelsens varaktighet och med koefficienten 3,9. Sistnämnda koefficient avser Republiken Portugals betalningsförmåga och grundas på landets bruttonationalinkomst och antal röster i Europeiska unionens råd.

27 Republiken Portugal har gjort gällande att det av kommissionen yrkade vitesbeloppet är uppenbart oproportionerligt i förhållande till omständigheterna i förevarande mål. Vidare är det yrkade vitesbeloppet inte förenligt med domstolens fasta rättspraxis på detta område.

28 Portugal har framför allt invänt mot två aspekter av kommissionens beräkningsmetod. För det första är koefficienten 11 avseende svårighetsgraden för hög för att beivra ett påstått fördragsbrott som består i att en medlemsstat till viss del har brutit mot fördraget när det gäller rättsområdet offentlig upphandling. I fördragsbrottsförfaranden rörande rättsområden som är av större betydelse än offentlig upphandling, såsom bland annat folkhälsan (dom av den 4 juli 2000 i mål C-387/97, kommissionen mot Grekland, REG 2000, s. I-5047) eller miljön (dom av den 25 november 2003 i mål C-278/01, kommissionen mot Spanien, REG 2003, s. I-14141), har kommissionen nämligen föreslagit att koefficienterna 6 respektive 4 skall tillämpas avseende överträdelsernas svårighetsgrad. Följaktligen anser Republiken Portugal att domstolen i detta mål skall bestämma det löpande vitet utifrån en koefficient som inte överstiger 4 avseende svårighetsgraden. För det andra anser Portugal att i enlighet med punkt 13.3 i kommissionens meddelande om tillämpning av artikel 228 i EG-fördraget (SEK(2005) 1658) (nedan kallat 2005 års meddelande) skall en ettårig referensperiod tillämpas i förevarande mål vid bedömningen av den portugisiska lagstiftningens överensstämmelse med direktiv 89/665, i stället för det dagligt löpande vite som har yrkats av kommissionen.

29 Republiken Portugal har vidare gjort gällande att domstolen, oberoende av nedsättningen av vitesbeloppet och tillämpningen av en periodicitet om ett år, bör förordna att vitet inte skall utgå till dess att lagförslag nr 56/X trätt i kraft. Att domstolen har denna möjlighet framgår av punkt 13.4 i 2005 års meddelande. Domstolen får

nämligen i enlighet därmed i undantagsfall förordna att det löpande vitet inte skall utgå när en medlemsstat redan har vidtagit alla nödvändiga åtgärder för att följa en dom varigenom fördragsbrott fastställs, men det är oundvikligt att det tar en viss tid innan det eftersträvade resultatet har uppnåtts. Republiken Portugal anser att så är fallet i förevarande mål.

Domstolens bedömning

30 I och med att domstolen har funnit att Republiken Portugal har underlåtit att efterkomma domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, kan den med tillämpning av artikel 228.2 tredje stycket EG förelägga medlemsstaten att betala ett schablonbelopp eller ett löpande vite.

31 Det ankommer på domstolen att i varje mål, med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet, bedöma vilka ekonomiska sanktioner som skall vidtas (dom av den 12 juli 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 86, och dom av den 14 mars 2006 i mål C-177/04, kommissionen mot Frankrike, REG 2006, s. I-2461, punkt 58).

32 Som framgår av punkt 25 ovan har kommissionen yrkat att domstolen skall förelägga Republiken Portugal ett löpande vite.

33 Yrkandet grundas på den beräkningsmetod som kommissionen lagt fast i 1996 och 1997 års meddelanden. Dessa båda meddelanden har ersatts av 2005 års meddelande. Enligt punkt 25 i 2005 års meddelande skall meddelandet tillämpas på alla beslut om att väcka talan vid EG-domstolen enligt artikel 228 EG som kommissionen kommer att fatta från och med den 1 januari 2006.

34 Kommissionens förslag binder inte domstolen och utgör endast ett hjälpmedel (se dom i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 80, och i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 41). Även om sådana riktlinjer som de i kommissionens meddelanden inte är bindande för domstolen, bidrar de till att säkerställa insyn, förutsägbarhet och rättssäkerhet vad gäller kommissionens handlande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 85, och av den 14 mars 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 70).

35 Ett föreläggande om att betala ett löpande vite eller ett schablonbelopp syftar till att utöva ekonomiska påtryckningar på den medlemsstat som har underlåtit att följa en dom varigenom fördragsbrott fastställs för att på så sätt förmå medlemsstaten att upphöra med det fastställda fördragsbrottet. De ekonomiska sanktioner som vidtas måste därför bestämmas med hänsyn till den övertalning som krävs för att den berörda medlemsstaten skall ändra sitt beteende (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 91, och dom av den 14 mars 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkterna 59 och 60).

36 Såvitt avser detta mål konstaterar domstolen att Republiken Portugals ombud under förhandlingen vid domstolen den 5 juli 2007 bekräftade att förordning nr 48 051 vid detta datum alltjämt var i kraft.

37 Eftersom fördragsbrottet har pågått fram till domstolens prövning av de faktiska omständigheterna, finner domstolen, i enlighet med vad kommissionen har gjort gällande, att ett löpande vite är en lämplig sanktion för att förmå Republiken Portugal att vidta de åtgärder som krävs för att följa domen i det ovannämnda

målet kommissionen mot Portugal (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 31, dom av den 14 mars 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 21, och domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, punkt 33).

38 Vad gäller beräkningsmetoden för det löpande vitet, får domstolen inom sitt utrymme för skönsmässig bedömning fastställa det löpande vitet så att detta dels är anpassat efter omständigheterna, dels står i proportion till det fastställda fördragsbrottet och den berörda medlemsstatens betalningsförmåga (se bland annat dom av den 12 juli 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 103, och dom av den 14 mars 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 61).

39 Med denna utgångspunkt är de grundkriterier som skall beaktas för att säkerställa det löpande vitets karaktär av tvångsmedel i syfte att uppnå en enhetlig och effektiv tillämpning av gemenskapsrätten, i princip, överträdelsens varaktighet, dess svårighetsgrad och den berörda medlemsstatens betalningsförmåga. Vid tillämpningen av dessa kriterier skall särskilt beaktas de konsekvenser som underlåtenheten att följa domen får för privata och offentliga intressen samt hur brådskande det är att få den berörda medlemsstaten att uppfylla sina skyldigheter (se bland annat dom av den 12 juli 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 104, och dom av den 14 mars 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 62).

40 Vad gäller överträdelsens svårighetsgrad och särskilt de konsekvenser som underlåtenheten att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal får för privata och offentliga intressen, gör domstolen följande bedömning. I tredje skälet i direktiv 89/665 anges att då man öppnar det offentliga upphandlingsområdet för konkurrens mellan medlemsstaterna, krävs en väsentligt större garanti för insyn och icke-diskriminering. För att detta skall ha påtaglig verkan, måste snabba och effektiva rättsmedel stå till buds i händelse av överträdelse av gemenskapsrättens regler för offentlig upphandling eller av nationell lagstiftning om genomförandet av sådana regler.

41 Genom artikel 1.1 i direktivet åläggs medlemsstaterna att garantera att upphandlande myndigheters rättsstridiga beslut skall kunna prövas effektivt och skyndsamt. I artikel 2.1 c i detsamma betonas att det är viktigt att inrätta nationella förfaranden som gör det möjligt att ge ersättning åt en person som skadats av en dylik överträdelse.

42 Republiken Portugals underlåtenhet att upphäva förordning nr 48 051, vilken kräver att det visas att portugisiska staten eller berörda myndigheter har handlat med uppsåt eller oaktsamt för att skadestånd skall medges till enskilda, måste anses vara allvarlig. Såsom generaladvokaten kom fram till i punkt 51 i sitt förslag till avgörande innebär denna underlåtenhet nämligen att det blir svårare och dyrare för enskilda att vidta rättsliga åtgärder, även om den inte innebär att det blir omöjligt för enskilda att vidta sådana åtgärder. Denna underlåtenhet kan därmed hindra att gemenskapens politik om offentlig upphandling får full verkan.

43 Domstolen finner emellertid att den av kommissionen i detta mål åberopade koefficienten 11 (på en skala från 1 till 20) är alltför sträng. Koefficienten 4 återspeglar bättre överträdelsens svårighetsgrad.

44 Vad sedan gäller koefficienten avseende överträdelsens varaktighet har kommissionen gjort gällande att koefficienten 1 skall tillämpas i detta mål. Domstolen finner emellertid inte skäl att följa kommissionen i detta avseende. Av utredningen framgår att denna koefficient har beräknats utifrån den tid som förflutit mellan den dag då domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal avkunnades och den dag då talan väcktes i detta mål.

45 Överträdelsens varaktighet skall dock bedömas utifrån den tidpunkt då domstolen bedömer de faktiska omständigheterna, inte utifrån den tidpunkt då kommissionen väckte talan vid domstolen (se, för ett liknande resonemang, domen av den 14 mars 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 71).

46 Det har gått avsevärd tid sedan domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal avkunnades den 14 oktober 2004, och Republiken Portugals underlåtenhet att följa ovannämnda dom har fortlöpt i mer än tre år.

47 Mot denna bakgrund finner domstolen att det är lämpligare att tillämpa koefficienten 2 (på en skala mellan 1 och 3) för att beakta överträdelsens varaktighet.

48 Vad för det tredje gäller kommissionens argument att basbeloppet skall multipliceras med en koefficient som grundas på Republiken Portugals bruttonationalinkomst och antal röster i rådet, gör domstolen följande bedömning. Detta utgör i princip en lämplig metod för att återspegla denna medlemsstats betalningsförmåga samtidigt som en rimlig spännvidd mellan de olika medlemsstaterna behålls (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 88, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 59, och dom av den 12 juli 2005 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 109).

49 Kommissionen har i detta mål gjort gällande att domstolen skall tillämpa koefficienten 3,9. Domstolen finner emellertid att denna koefficient inte på ett lämpligt sätt återspeglar utvecklingen av de faktorer som skall ligga till grund för bedömningen av Republiken Portugals betalningsförmåga, särskilt att bruttonationalinkomsten har ökat. Denna koefficient bör därför höjas från 3,9 till 4,04, vilket även framgår av punkt 18.1 i 2005 års meddelande.

50 Vidare finner domstolen att basbeloppet på vilket multiplikatorkoefficienterna skall tillämpas skall uppgå till 600 euro. 600 euro är resultatet av den indexering av 500 euro som kommissionen gjorde i punkt 15 i 2005 års meddelande för att på så sätt beakta inflationen sedan 1997 års meddelande.

51 Basbeloppet om 600 euro skall således multipliceras med koefficienten 4 (avseende överträdelsens svårighetsgrad), med koefficienten 2 (avseende överträdelsens varaktighet) och med koefficienten 4,04 (avseende Portugals betalningsförmåga). Produkten blir ett belopp om 19 392 euro för varje dag som löper utan att domen följs. Detta är ett lämpligt belopp med hänsyn till syftena med det löpande vitet, såsom dessa anges i punkt 35 i förevarande dom.

52 Vad gäller med vilken periodicitet det löpande vitet skall utdömas, är det lämpligt att, när det som i förevarande fall handlar om efterlevnaden av en dom från domstolen om att anta en lagändring, utdöma det på dagsbasis (se, för ett liknande resonemang, domen av den 14 mars 2006 i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 77).

53 Republiken Portugal har slutligen gjort gällande att domstolen får förordna att det löpande vitet inte skall utgå enligt punkt 13.4 i 2005 års meddelande. Domstolen finner dock att Republiken Portugal inte kan vinna framgång med detta argument. I punkt 34 ovan har det erinrats om att detta meddelande inte är bindande för domstolen. Oavsett detta, är det under alla omständigheter tillräckligt att påpeka att Republiken Portugal inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, vilket enligt punkt 13.4 i 2005 års meddelande krävs för att domstolen skall kunna göra ett dylikt förordnande.

54 Domstolen förelägger således Republiken Portugal att till kommissionen, på kontot för Europeiska gemenskapens egna medel, betala ett löpande vite om 19 392 euro för varje dag som löper utan att de åtgärder vidtas som krävs för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, från och med avkunnandet av domen i förevarande mål och fram till dess att Republiken Portugal har följt domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal.

Rättegångskostnader

55 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Portugal skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Portugal har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) Republiken Portugal har inte vidtagit de åtgärder som krävs för att följa domen av den 14 oktober 2004 i mål C-275/03, kommissionen mot Portugal, och har därigenom underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.1 EG, genom att inte upphäva förordning nr 48 051 av den 21 november 1967, vilken kräver att uppsåt eller oaktsamhet har visats för att skadestånd skall medges till personer som lidit skada genom åsidosättande av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om offentlig upphandling eller de nationella bestämmelserna om genomförande av dessa.

2) Republiken Portugal föreläggs att till Europeiska gemenskapernas kommission, på kontot för Europeiska gemenskapens egna medel, betala ett löpande vite om 19 392 euro för varje dag som löper utan att de åtgärder vidtas som krävs för att följa domen av den 14 oktober 2004 i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal, från och med avkunnandet av domen i förevarande mål och fram till dess att Republiken Portugal har följt domen av den 14 oktober 2004 i det ovannämnda målet kommissionen mot Portugal.

3) Republiken Portugal skall ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter